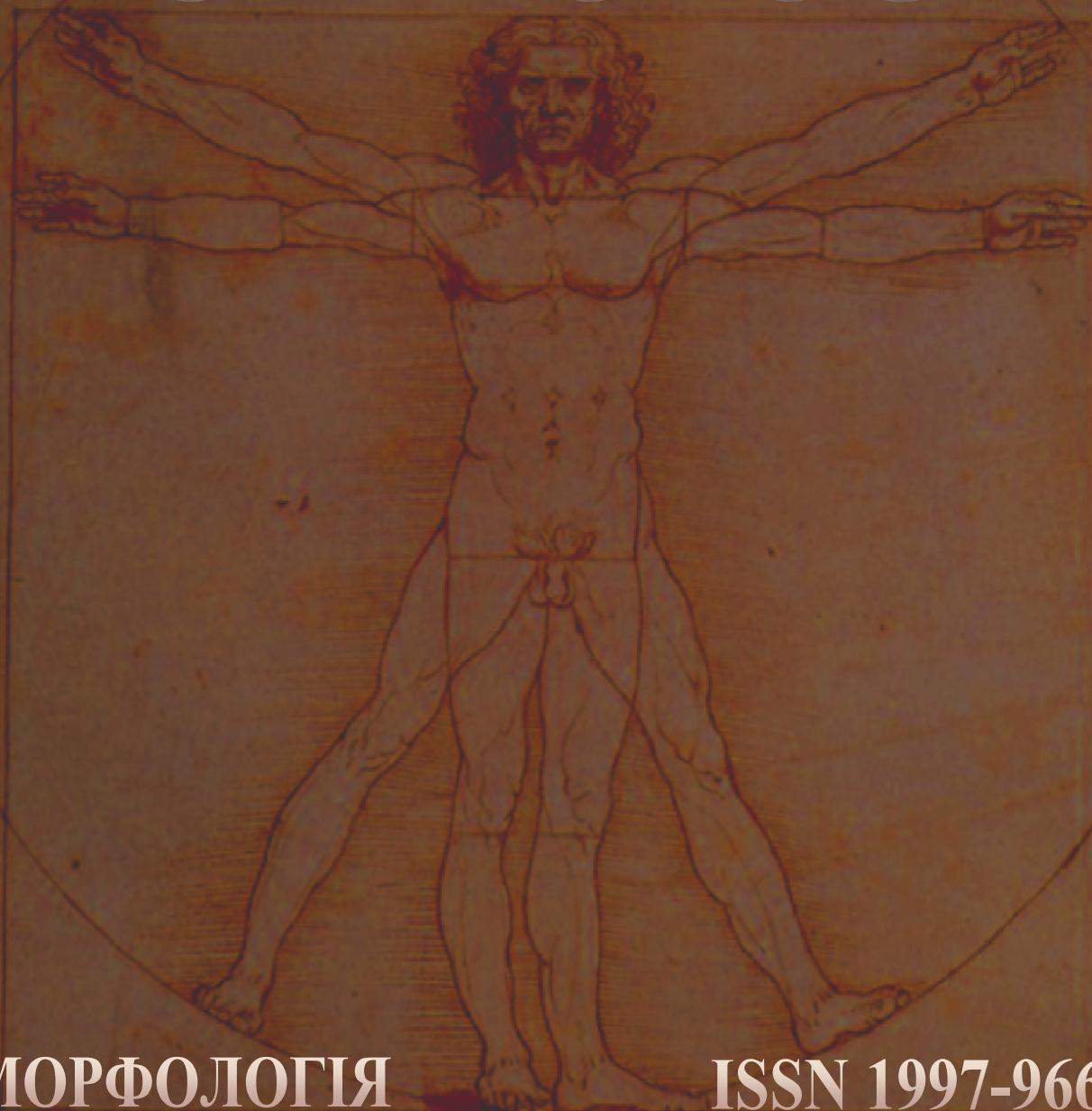

MORPHOLOGIA

МОРФОЛОГІЯ

ISSN 1997-9665

2016 • Том 10 • Номер 3

2016 • Volume 10 • Number 3

MORPHOLOGIA

МОРФОЛОГІЯ

2016 • Том 10 • Номер 3

Науковий фаховий електронний журнал Всеукраїнської громадської організації
„Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України”
Періодичність видання – 4 рази на рік

Засновники:

Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України
ДЗ «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України»

Індексація журналу:

«Directory of Open Access Journals» (<http://www.doaj.org>)

«NLM Catalog – US National Library of Medicine» (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog>)

«Medical Journals Links» (<http://www.medical-journals-links.com>)

«CiteFactor Academic Scientific Journals» (<http://www.citefactor.org>)

«Index Copernicus» (<http://journals.indexcopernicus.com/form/login.php>)

Міжнародна наукометрична база «Российский индекс научного цитирования» (<http://elibrary.ru>)

Поточний імпакт-фактор – 0,113

Атестований як періодичне електронне наукове видання в галузі медичних наук і включений до **Переліку наукових фахових видань України**, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт (Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2013 р. № 1411).

Свідоцтво про державну реєстрацію № 26 від 25.04.2014 р.

Головний редактор

Дзяк Г.В.

Відповідальний редактор

Твердохліб І.В.

Учений секретар

Потоцька О.Ю.

Редакційна колегія

Грабовий О.М., Інджеулян А.А., Кактурський Л.В., Стеченко Л.О., Туманський В.О.,
Чайковський Ю.Б., Черкасов В.Г., Шпонька І.С.

Редакційна рада

Азізова Ф.Х., Волков К.С., Волошин М.А., Гарець В.І., Геращенко С.Б., Головацький А.С., Гумінський Ю.Й., Гунас І.В., Задніпряній І.В., Кір'якулов Г.С., Луцик О.Д., Мельник Н.О., Мішалов В.Д., Міхович М.В., Наджимутдінова Д.К., Пикалюк В.С., Тешаев О.Р., Троценко Б.В., Тухтаев К.Р., Шевченко О.О., Шепітько В.І.

Редакція

Петрук Н.С. (секретар редакції), Іванченко М.В., Лапсарь Г.С., Шевченко К.М.

Оглядові, проблемні й оригінальні статті рецензуються. Журнал публікує наукові роботи морфологів, а також результати морфологічних досліджень фахівців інших спеціальностей.

Видається і рекомендується для вільного поширення мережею Internet згідно з рішенням вченого ради ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» (протокол № 2 від 15 вересня 2016 року).
Підписано до друку 16.09.2016 р. Умовн. друк. арк. 47.

Адреса редакції: 49005, м. Дніпро, вул. Севастопольська, 19, редакція журналу „Morphologia”.

Тел.: 0974584284. E-mail: ivt-08@mail.ru; j.morphology.dp@gmail.com.

ЗМІСТ

CONTENTS

Оглядові та проблемні статті

Е.Г.Алиєва, О.Н.Сулаєва

Роль дендритних клеток в підтриманні структурного гомеостаза шкіри

М.І.Завгородняя, Л.В.Макеєва, О.С.Славчева, О.Н.Сулаєва

Клеточні та молекулярні основи заживлення ран

Р.А.Москаленко, А.М.Романюк

Еволюція уявлень про патологічне біомінералоутворення у м'яких тканинах (огляд літератури)

О.М.Слободян, Л.П.Лаврів, В.О.Костюк

Онтогенетичні особливості становлення будови нижньої щелепи

М.М.Федченко, М.П.Федченко, І.С.Шпонька

Перспективи використання цитомерів в біології та медицині

Т.В.Шинкаренко, І.С. Шпонька, Б.Ю.Корнілов

Алгоритми діагностики астроцитарних пухлин головного мозку у дорослих з урахуванням перегляду класифікації пухлин центральної нервової системи

Оригінальні дослідження

Л.В.Абдул-Оглы, А.А.Козловская, В.Г.Рутгайзер, К.И.Дубовик, Е.О.Бельская

Морфометрические показатели пупочного канатика в норме и при нарушении формирования плаценты

О.О.Адамович

Аналіз кількісних та якісних особливостей міжхребцевих дисків шийного відділу хребта у осіб різної статі юнацького віку

Т.М.Бойчук, Т.І.Кметь, О.Г.Кметь

Морфометричні зміни Bcl-2⁺-клітин кори тім'яної частки, індуковані неповною глобальною ішемією-реперфузією головного мозку в самців-щурів зі стрептозотоциновим цукровим діабетом

А.В.Васильчишина, Т.В.Хмаря, М.О.Ризничук

Reviews and topical articles

Aliyeva E.G., Sulaieva O.N.

Role of dendritic cells in maintenance of the skin structural homeostasis

Zavgorodniaia M.I., Makeieva L.V., Slavcheva O.S., Sulaieva O.N.

Cellular and molecular basics of the wound healing

Moskalenko R.A., Romaniuk A.M.

Evolution of ideas about pathological mineralization in soft tissues (literature review)

Slobodian O.M., Lavriv L.P., Kostyuk V.O.

Ontogenetic features of the formation of the mandible structure

Fedchenko M.M., Fedchenko M.P., Shponka I.S.

Perspectives of cytomeres use in biology and medicine

Shynkarenko T.V., Shpon'ka I.S., Kornilov B.Y.

Diagnostic algorithms for astrocytic brain tumors in adults according to revised classification of central nervous system tumors

Research, original papers

Abdul-Ogly L.V., Kozlovskaja A.A., Rutgayzer V.G., Dubovik K.I., Belskaya E.O.

Morphometric parameters of the umbilical cord within the standart at infringement of the formation of the placenta

Adamovich O.

Analysis of quantitative and qualitative features of the intervertebral discs of the cervical part of the vertebral column in individuals of the juvenile age of both sexes

Boychuk T.M., Kmet T.I., Kmet O.G.

Morphometric changes in Bcl-2⁺-cells of the parietal lobe cortex induced by incomplete global cerebral ischemia-reperfusion in male rats with streptozotocin-induced diabetes mellitus

Vasylchyshyna A.V., Khmara T.V., Ryznichuk M.O.

Морфометричні параметри таза в перинатальному періоді онтогенезу людини		Morphometric parameters of pelvis in perinatal period of human ontogenesis
О.Ю.Вовк, Р.А.Сухоносов Индивидуальная анатомическая изменчивость основных крааниометрических показателей у людей зрелого возраста	71	Vovk O.Y., Sukhonosov R.A. Individual anatomical variability of main craniometric indicators in adult humans
О.Ю.Вовк, Ю.В. Богуславский, А.А. Шмаргалев Краинотопографические особенности венозных образований твердой оболочки головного мозга	77	Vovk O.Y., Boguslavskiy Y.V., Shmarhalov A.O. Craniotopographic features of dural venous formations
М.А.Волошин, Ю.Ю.Абросімов Особливості співвідношення клітин та міжклітинної речовини у менісках щурів при становленні рухової активності протягом перших двох тижнів постнатального життя в нормі та після внутрішньоплідного введення антигену	81	Voloshyn M.A., Abrosimov Yu.Yu. Features of cells and extracellular matrix ratio in rat meniscus for motor activity formation during the first two weeks of postnatal life in norm and after intrafetal antigen injection
М.А. Волошин, П.В. Богданов Динаміка відносної площини структур печінки щурів у ранньому післянатальному періоді в нормі та після внутрішньоутробної дії антигену та глюокортикоїдів	86	Voloshin M.A., Bohdanov P.V. Dynamics of relative area of rat liver structures in early postnatal period in norm and after intrauterine effect of an antigen or glucocorticoids
О.М.Гаврилюк CD117+ клітини/тeloцити при хронічному стеатогепатиті та вірусному гепатиті С: гистотопографічні та кількісні особливості	89	Gavrilyuk E.M. CD117+ cells/telocytes in chronic steatohepatitis and hepatitis C virus infection: histotopographic and quantitative features
I.Є.Герасимюк, О.П.Ільків Особливості структурної перебудови яєчок щурів за умов постструмектомічного гіпотиреозу	94	Herasymyuk I.Ye., Ilkiv O.P. The features of structural remodeling of rat testicles at poststrumectomy hypothyroidism
В.В. Голотюк, М.М. Багрій Особливості розподілу і динаміки експресії індуцибельної синтази оксиду азоту у хворих на рак прямої кишки під впливом неoad'юvantної хіміопроменової терапії та їх взаємозв'язок з ефективністю полірадіомодифікації із застосуванням препарату L-аргініну	99	Golotiuk V.V., Bagriy M.M. Allocation and dynamics of inducible nitric oxide synthase expression in patients with rectal cancer under the influence of neoadjuvant chemoradiotherapy and their relationship with efficiency of polyradiomodification with the usage of L-arginine
Г.И.Губина-Вакулик, Е.В.Ганчева, О.В.Нумова Патологическая анатомия плаценты при пиелонефrite у беременных	104	Gubina-Vakulik G.I., Gancheva E.V., Naumova O.V. Pathological anatomy of the placenta in pregnant women with pyelonephritis
Є.В.Гусак, О.В.Солодовник, О.М.Міщенко, Г.О.Яновська, О.С.Ярмоленко, В.О.Курганська, К.А.Дедкова, М.В.Погорєлов Дослідження поведінки магнієвих імплантатів in vitro в розчині SBF	110	Husak E.V., Solodovnik O.V., Mischenko O.M., YanovskaA.A., Iarmolenko O.S., Kurganska V.O., Diedkova K.A., Pogorielev M.V. Investigation of pure magnesium alloy behavior in-vitro in simulated body solutions
Є.В.Гусак, С.М.Данильченко, О.В.Гордієнко, Н.М.Іншина, О.М.Олешко, М.В.Погорєлов Хімія поверхні біологічних апатитів мінералі-	114	Husak E.V., Danylchenko S.M., Gordienko O.V., Inshyna N.M., Oleshko O.M., Pogorielev M.V. Surface chemistry of biological apatites in miner-

А.В.Васильчишина
Т.В.Хмара
М.О.Ризничук

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»
Чернівці

Ключові слова: розміри таза, плоди, новонароджені, морфометрія, комп'ютерна томографія.

Надійшла: 15.08.2016

Прийнята: 08.09.2016

УДК 611.96.013:618.29

МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ ТАЗА В ПЕРИНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

Дослідження є фрагментом планової комплексної міжкафедральної теми кафедр анатомії людини ім. М.Г. Туркевича і кафедри анатомії, топографічної анатомії та оперативної хірургії ВДНЗУ «Буковинський державний медичний університет», «Особливості морфогенезу та топографії систем і органів у пре- та постнатальному періодах онтогенезу людини» номер державної реєстрації 0115U002769).

Реферат. У статті проаналізовано морфометричні параметри таза, а саме досліджені зовнішні розміри таза, розміри входу та виходу з порожнини малого таза і розміри його порожнини у плодів 6-10 місяців гестації та в новонароджених. Дослідження проведено за допомогою комп'ютерної томографії на 82 препаратах плодів 6-10 місяців 186,0-375,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) і 10 новонароджених людей без зовнішніх ознак анатомічних відхилень чи аномалій розвитку. Усі морфометричні параметри таза у перинатальному періоді онтогенезу людини достовірно збільшуються, при цьому спостерігається найінтенсивніший ріст таких параметрів як міжстегнова відстань, яка збільшується у 3,0 рази, та поперечний діаметр порожнини малого таза, що зростає у 3,4 рази.

Morphologia. – 2016. – Т. 10, № 3. – С. 67-70.

© А.В.Васильчишина, Т.В.Хмара, М.О.Ризничук, 2016

Vasylchyshyna A.V., Khmara T.V., Ryznychuk M.O. Morphometric parameters of pelvis in perinatal period of human ontogenesis.

ABSTRACT. Background. Defects of the musculoskeletal system occupy the second place in the structure of congenital malformations of newborns, and the first place in infants of the Chernivtsi region. **Objective.** Clarification of morphometric parameters of pelvic external dimensions, pelvic inlet and outlet sizes and the size of its cavity in fetuses of 6-10 months of gestational age and in newborns. **Methods.** The study was conducted on 82 specimens of 6-10 months fetuses of 186,0-375,0 mm of parietal-coccygeal length and on 10 infants with no outer signs of human anatomical abnormalities or congenital malformations. **Results.** In fetuses of 6-10 months and in newborns we examined the external dimensions of the pelvis, which were significantly increase – interspinal distance was increased in 3,0 times. External conjugate was significantly increased over the period of observation – in 2,7 times. During the studied period of ontogenesis all inlet pelvic sizes were significantly increased, anatomic conjugate - on 2,3 mm, oblique conjugate – on 2,2 mm, transverse diameter - on 2,4 mm and oblique diameter - on 1,9 mm. The dimensions of the pelvic cavity: middle conjugate and transverse diameter of the pelvic cavity increased during the investigated period on 2,2 mm and 3,4 mm respectively. The dimensions of the pelvic outlet: straight conjugate and transverse size of pelvic outlet also were increased significantly on 2,2 mm and on 2,7 mm respectively. **Conclusion.** All morphometric parameters of the pelvis in the studied period of human ontogenesis were significantly increased. The most intensive growth was observed in the following structures: distance interspinalis - 3,0-fold increase and transverse diameter of the pelvic cavity - 3,4-fold increase.

Key words: the size of the pelvis, fetus, newborn, morphometry, computed tomography.

Citation:

Vasylchyshyna AV, Khmara TV, Ryznychuk MO. [Morphometric parameters of pelvis in perinatal period of human ontogenesis]. Morphologia. 2016;10(3):67-70. Ukrainian.

Вступ

З кожним роком динамічно зростають захворювання опорно-рухового апарату як у дорослого, так і у дитячого населення [1]. Вади кістково-м'язової системи займають друге місце в структурі вроджених вад розвитку серед новонароджених і перше місце – у дітей грудного віку в

Чернівецькій області [2].

Диспластична патологія тазового поясу в загальній структурі хворих дітей із патологією опорно-рухового апарату в умовах несприятливих екологічних чинників становить 85%, ізольована асиметрія таза виявляється в 9%, а в комплексі системної патології – у 48% випадків.

Клінічні прояви асиметрії таза після народження і використання сучасних методів візуалізації дозволяють діагностувати дану патологію на ранніх стадіях. Комп'ютерна томографія (КТ) показана для визначення просторового розташування кульшових суглобів, м'язових структур, що має важливе практичне значення для вибору метода лікування [3].

У міру накопичення даних із питань етіопатогенезу захворювань у постнатальному періоді особливого значення набувають морфологічні дослідження у плодовому та ранньому неонатальному періодах онтогенезу людини з метою розробки своєчасних діагностичних та лікувальних маніпуляцій [4;5].

Отже, **метою** нашого дослідження було з'ясування морфометричних параметрів, а саме дослідження зовнішніх розмірів таза, розмірів входу та виходу з порожнини малого таза і розмірів його порожнини у плодів 6-10 місяців гестації та в новонароджених.

Матеріали та методи

Дослідження проведено на 82 препаратах плодів 6-10 місяців 186,0-375,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) і 10 новонароджених людини без зовнішніх ознак анатомічних відхилень чи аномалій розвитку, які виконані з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції

Ради Європи з прав людини та біомедицини від 04.04.1997 р., Гельсинської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964-2008 рр.) та наказу МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р.

Для дослідження кісткових стінок малого таза, його розмірів і форми у плодів і новонароджених людини використано сучасний метод візуалізації – КТ. Дослідження проведено на сканері KT Mx8000 IDT (виробник – Philips Medical Systems (Cleveland) Inc., USA) у ТзОВ “Центр травматології та ортопедії” (шведсько-української клініки “Angelholm”) згідно договору про співпрацю. При проведенні статистичних розрахунків використані вбудовані функції MS Excel. Обраховували середню арифметичну та її похибку. Порівняння між групами дослідження робили за допомогою непараметричного критерію Мана-Уйтні у середовищі програми Excel. Визначено рівень значущості окремих показників відносно відповідних у різні вікові періоди перинатального онтогенезу.

Результати та їх обговорення

У плодів 6-10 місяців і у новонароджених нами визначені зовнішні розміри таза, а саме міжстійова, міжребренева і міжвертлюгова відстані та зовнішня кон'югата (табл. 1).

Таблиця 1

Зовнішні розміри таза в перинатальному періоді онтогенезу людини, мм ($\bar{x} \pm S_x$)

Розміри таза	Плоди					Новонароджені
	6 міс.	7 міс.	8 міс.	9 міс.	10 міс.	
Міжстійова відстань	27,01 ±2,53	36,39 ±2,33*	43,71 ±2,21*	49,96 ±4,03*	56,40 ±2,61*	81,65 ±4,57*
Міжребренева відстань	36,97 ±1,81	43,97 ±1,89*	50,37 ±3,17*	57,98 ±2,41*	64,44 ±3,24*	82,20 ±4,64*
Міжвертлюгова відстань	40,64 ±2,47	47,75 ±2,09*	55,97 ±3,28*	65,63 ±3,00*	72,22 ±2,54*	85,10 ±2,60*
Зовнішня кон'югата	25,16 ±1,63	30,78 ±1,78*	39,27 ±3,26*	52,94 ±3,03*	61,22 ±2,48*	68,90 ±1,49*

Примітка. * — рівень значущості між окремими показниками відносно попереднього місяця гестації ($p < 0,05$).

Аналізуючи отримані дані, міжстійова відстань достовірно зростає у 2,1 рази та у 3,0 рази у плодів 10-місячного віку та в новонароджених відповідно порівняно з 6-місячними плодами. Міжребренева та міжвертлюгова відстані також достовірно збільшуються впродовж дослідженого періоду з 6-10 міс. у 1,7 раза, а за період 6 міс. — новонароджені у 2,1 рази. Зовнішня кон'югата достовірно збільшується за дослідженій період у 2,7 рази.

Також нами визначені розміри входу в малій таз упродовж перинатального періоду онтогенезу людини: анатомічна і діагональна

кон'югати, поперечний і косий діаметри (табл. 2).

Усі розміри входу в малій таз упродовж дослідженого періоду онтогенезу достовірно збільшувалися, а саме: анатомічна кон'югата на 2,3 мм, діагональна — на 2,2 мм, поперечний діаметр на 2,4 мм, а косий — на 1,9 мм. При проведенні морфометричного дослідження у плодів 6-10 місяців і в новонароджених нами визначені такі розміри порожнини малого таза: серединна кон'югата та поперечний діаметр порожнини малого таза (табл. 3).

Таблиця 2

Розміри входу в малий таз у перинатальному періоді онтогенезу, мм ($\bar{x} \pm S_x$)

	Плоди					Новонароджені
	6 міс.	7 міс.	8 міс.	9 міс.	10 міс.	
Анатомічна кон'югата	12,17 ±0,71	15,53 ±0,69*	18,29 ±0,59*	20,46 ±1,10*	25,10 ±1,01*	28,11 ±0,96*
Діагональна кон'югата	15,27 ±0,99	17,19 ±0,63*	20,43 ±1,23*	23,09 ±0,99*	27,04 ±0,63*	33,23 ±0,99*
Поперечний діаметр	13,69 ±0,80	17,14 ±0,68*	20,47 ±1,22*	23,90 ±0,82*	26,92 ±0,72*	33,04 ±1,08*
Косий діаметр	14,96 ±0,80	17,46 ±0,58*	20,17 ±0,89*	23,03 ±0,86*	26,09 ±0,59*	28,72 ±1,04*

Примітка. * — рівень значущості між окремими показниками відносно попереднього місяця гестації ($p<0,05$).

Таблиця 3

Розміри порожнини малого таза в перинатальному періоді онтогенезу людини, мм ($\bar{x} \pm S_x$)

	Плоди					Новонароджені
	6 міс.	7 міс.	8 міс.	9 міс.	10 міс.	
Серединна кон'югата	11,18 ±0,63	13,40 ±0,70*	15,92 ±0,81*	18,17 ±0,78*	20,32 ±1,16*	24,76 ±0,82*
Поперечний діаметр	13,66 ±0,95	17,69 ±0,69*	21,09 ±0,88*	24,27 ±0,91*	32,36 ±1,33*	46,91 ±1,39*

Примітка. * — рівень значущості між окремими показниками відносно попереднього місяця гестації ($p<0,05$).

Розміри порожнини малого таза: серединна кон'югата та поперечний діаметр порожнини малого таза достовірно збільшуються впродовж дослідженого періоду на 2,2 мм та 3,4 мм від-

повідно. Також визначені такі розміри виходу з малого таза: пряма кон'югата та поперечний розмір виходу з малого таза (табл. 4).

Таблиця 4

Розміри виходу з малого таза у перинатальному періоді онтогенезу людини, мм ($\bar{x} \pm S_x$)

	Плоди					Новонароджені
	6 міс.	7 міс.	8 міс.	9 міс.	10 міс.	
Пряма кон'югата	15,59 ±0,78	18,21 ±0,64*	21,55 ±0,86*	24,02 ±0,71*	28,48 ±0,96*	33,56 ±0,94*
Поперечний розмір	13,49 ±0,78	18,01 ±1,07*	23,02 ±0,94*	25,83 ±0,80*	29,48 ±1,02*	36,99 ±1,25*

Примітка. * — рівень значущості між окремими показниками відносно попереднього місяця гестації ($p<0,05$).

Розміри виходу з малого таза: пряма кон'югата та поперечний розмір виходу з малого таза також достовірно збільшувалися на 2,2 мм та 2,7 мм відповідно.

Підсумок

Усі морфометричні параметри таза у перинатальному періоді онтогенезу людини, а саме зовнішні розміри таза, розміри входу та виходу з порожнини малого таза і розміри його порожнини у плодів 6-10 місяців гестації та в новонаро-

джених достовірно збільшуються.

Самий інтенсивний ріст спостерігається у наступних структур: міжстюва відстань у 3,0 рази та поперечний діаметр порожнини малого таза — у 3,4 рази.

Перспективи подальших розробок

Планується проаналізувати кореляційні зв'язки між морфометричними показниками таза у плодів 6-10 місяців гестації та новонароджених.

Літературні джерела References

1. Agadzhanyan VV, Milyukov AYu, Pronskih AA. Otsenka rezul'tatov lecheniya bolnyih, perenessish travmu taza [Evaluation of the results of treatment of patients after pelvic trauma]. Reporter of Traumatology and Orthopedics named Priorov. 2002; (3): 67-9. Russian.
2. Melnychuk LV. [Problematic questions of diagnostics and treatment of congenital malformations in children]. Clinical Anatomy and Operative Surgery. 2015;14(4):26-9. Ukrainian.
3. Garras DN, Carothers JT, Olson SA. Single-leg-stance (flamingo) radiographs to assess pelvic instability: how much motion is normal? J Bone Joint Surg Am. 2008 Oct;90(10):2114-8. doi: 10.2106/JBJS.G.00277.
4. Diachkova GV, Korabelnikov MA, Diachkov KA. Rentgenograficheskaya i sonograficheskaya harakteristika yagodichnyih myishts u bolnyih ahondroplaziey [Radiographic and sonographic characteristics of gluteal muscles at patients with achondroplasia]. Meditsinskaya vizualizatsiya. 2006;(4):91-7. Russian.
5. Gorelik VV, Gorbatyuk OM. Osnovni vrodzheni zaxvoryuvannya oporno-rukoxovoyi sy'stemy' u novonarodzheny'x i nemovlyat [The main congenital pathology of the musculoskeletal system in newborns and in infants]. Neonatology, surgery and perinatal medicine. 2014;4(2):73-5. Ukrainian.

Васильчишина А.В., Хмара Т.В., Ризничук М.А. Морфометрические параметры таза в перинатальном периоде онтогенеза человека.

Резюме. В статье проанализированы морфометрические параметры таза, а именно исследованы внешние размеры таза, размеры входа и выхода из полости малого таза и размеры его полости у плодов 6-10 месяцев гестации и у новорожденных. Исследование проведено с помощью компьютерной томографии на 82 препаратах плодов 6-10 месяцев 186,0-375,0 мм теменно-копчиковой длины (ТКД) и 10 новорожденных человека без внешних признаков анатомических отклонений или аномалий развития. Все морфометрические параметры таза в перинатальном периоде онтогенеза человека достоверно увеличиваются, при этом отмечается интенсивный рост таких параметров как межостистое расстояние, которое увеличивается в 3,0 раза и поперечный диаметр полости малого таза, который увеличивается в 3,4 раза.

Ключевые слова: размеры таза, плоды, новорожденные, морфометрия, компьютерная томография.